ጽግያት ደው ዚብለሉ ዕድመይ እዩ። ናይ ማህመን ዋህዮ መርመራ የድልየኒ’ዶ?

እወ፤ ዕድመ እንናወሰኽ ክኸይድ እንተሎ ኣብ ማህጸን ጫፍ ናይ መንሸሮ ጸገም ስለዝፍጠር እዩ። ዋላ እኳዕ ምስሓደ ወዲ ዓርኺ ጥራይ ርክበ ስጋዊ እንተዛለዎ፤ ድሕሪ ጽጊያት ጠጠው ምባል በብክልተ ዓመት ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ምግባር አገዳሲ እዩ።

ሓደሓደ ዘይልሙድ ናይ ምድማይ ኩነታት ይርኣየኒ

ዘይተለምደ ደም ወይኻኣ ፈሳሲ ካብ ሕርሚኽን እንተፈሲሱ ብዝተኸኣለ ቅልጡፍኽን ሓኪም ምርኣይ እዩ።

ኣብዝሓለፈ እዋን ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ዝገበርኩሉ ኣይዝክሮን

ኣብዝሓለፈ እዋን ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ንዝገበርኽንሉ ግዘ ንምዝካር ብናትክን ሓኪም ወይኻኣ ግለዋ ጥዕና ክሊኒክ ኣሰራርሓ ኩነታት ክነብሮም ይኽእል። ናትክን ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ውፅኢት ክምዝገብ እንክሎ ኣብ ነንሕድሕዲኡ ምምሕዳርን ተሪቶሪ ናይ ስም ዝርዝሮም ይርከብ እዩ። ቆጻላይ ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ወይኻኣ ብቐጻልነት ሕክምና እንተዛልዩ እሞ እቱይ ግዘ ክበጽሕ እንክሎ ናይ መዘካኸሪ ደብዳበ ይልኣኸልክን እዩ። ብዛዕባ ናትክን ሓበሬታ ማለት ስም በቱይ ዝርዝር ውሽጢ ክይኣትዉ ወይኻኣ ናይ መዘካኸሪ ደብዳበ እንተዘይደሌኽን ንሓኪምክን ምዝራብ እዩ።

ንናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ምግባር ዝኽእል ኣበይ እዩ?

ብከባቢክን ብዝርከብ ሓኪምክን፣ ነርሲ ወይኻኣ ናይ ወሊድ መቆጻጸሪ ክሊኒክ ቀጸሮ ምድላው ትኽእላ። ንናትክን ማህጸን ዋህዮ መርመራ ንምግባር ናይ ጓል ኣንስተ ሓኪም ወይም ነርሲ ምሕታት ትኽእላ። ኣስተርጓማይ ክርከብ እንተደሊኽን እቲ ቆጸሮ ክዳለው እንክሎ ተዛረባ። ክምኡ’ውን ማሳኽን ዓርኺ ወይኻኣ ኣባል ስድራ ሓቢሩ እንተኸይዱ ጽቡቅ እዩ።

ንማህጸን ጫፍ መንሸሮ ንምክልኻል ዝኽእል ሓዱሽ ክትባት ከምዝሰማእኩ እዩ

እወ፣ ንመብዛሕትኡ HPV ዓይነት እሞ ንማህጸን ጫፍ መንሸሮ ምክንያት ንዝኾውን ሕማም ንምክልኻል ምእንታን ክትባት ይውሃብ እዩ። ኣብ ኣውስትራሊያ ውሽጢ ዕድሚኣን ካብ 9 ክሳብ 26 ዓመት ንዝኾነን ደቂኣንስትዮ ነቲ ክትባት ክወስዳ ይፍቀደለን እዩ።

ብናይ ኣህጉራዊ ሕማም ምክልኻል ፕሮግራም ኣቢሉ HPV ክትባት ብናጻ ይውሃብ እዩ።

መንእሰያት ቅድሚ ርክበ ስጋ ምጅማረን ክትባት እንተረኺበን ዝበለጸ ይኸውን። ናይቲ ክትባት ዕላማ ንቕድሚት ዘሎ ትውልዲ ካብ ደቂኣንስትዮ ናይ ማህጸን ጫፍ መንሸሮ ንምክልኻል እዩ። ዕድሚኣን ካብ 12 ክሳብ 26 ዓመት ወይኽኣ ካብ 12 ክሳብ 26 ዓመት ዝኾነን ጓል ውላድ እንተዛልይክን ብዛዕባ ኣጀማምራ ንሓኪምክን ኣዘራርባ። ኣወሳስዳ ክትባት ክወስዳ ይፍቀደለን እዩ።

እቲ ክትባት ንማህጸን ጫፍ መንሸሮ ምክንያት ካብዝኾኑ ሓደሓደ HPV ንምክልኻል ስለዝኽእል እሞ ኩልግዘ ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ምግባር ኣገዳሲ እዩ።

ንማህጸን ጫፍ መንሸሮ ምክንያት ንዝኾኑ ኩሎም ዓይነት HPV ብክትባት ንምክልኻል ስለዘይክኣል እሞ ኩልግዘ ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ምግባር ኣገዳሲ ይኸውን።

ብዛዕባ HPV ክምኡ’ውን ክትባት ዝበለጸ መረዳእታ ንምርካብ ኣብ ኣውስትራሊያ ናይ ክትባት ፕሮግራም ዌብሳይት **www.immunise.health.gov.au** ይርከብ።

ካብ ማህጸን መንሸሪ ንምክልኻል ኩልግዘ ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ምግባር እዩ።

ብዛዕባ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ማግባር ንዝበለጸ መረዳእታ ወይኻኣ ብናይ ምምሕዳር ወይኻአ ተሪቶሪ ብዘሎ ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ መዝገብ ንናትክን ስም ክተዝርዛ ወይኻኣ እዋናዊ ንምግባር እንተደሊኽን ብስልኪ 13 15 56 ደዊልክን ኣዘራርባ (ብናይ ከባቢ ስልኪ ሂሳብ)።

ብእንግሊዝኛ ክተዘራርባ ጸገም እንተዛልይክን ናይ ትርጉምን ኣስተርጓማይ ብስልኪ 13 14 50 ምድዋል እዩ። እዙይ ምድዋል ብናይ ከባቢ ናይ ስልኪ ሂሳብ ይኸውን።

ብተወሳኺ ኣብ ናትና ዌብሳይት **www.cancerscreening.gov.au** ምርኣይ።

ኣብዝሓለፈ ግዘ መዓዝ እዩ ንናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ዝገበርኩ?

ደቂኣንስትዮ ነንሕድሕዲኤን በብክልተ ዓመት ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ እንተጌረን ንመብዛሕትኡ ናይ ማህጸን ጫፍ መንሸሮ ንምክልኻል ይኽኣል።

National Cervical Screening Program
ብናይ ኣውስትራሊያ፣ መምሕድዳርን ተሪቶሪ መንግስቲ ብሓባር ተበግሶ ዝወጸ

ምክንያት ብዘይምጣር ቆጸሮ ምድላው እዩ

ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ እንታይ እዩ?

እዙይ ናትክን ማህጸን ጫፍ ጥዑይ ንምዃኑ ንምርግጋጽ ዝግበር መርመራ እዩ። እዙይ ማህጸን ብዝኽፈተሉን ኣብ ላዕላዋይ ርሕሚ ይርከብ (በዚ ዝስዕብ ንዘሎ ስእሊ ምርኣይ)።

ንማህጸን ዋህዮ መርመራ ንምግባር ቁሩብ ደቂቕ ጥራይ ዝወስድን ቃንዛ ሕማም የብሉን።

ንማህጸን ጫፍ መንሽሮ ንምክልኻል በብክልተ ዓመት ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ምግባር ዝበለጸ ሜላ ይኸውን።

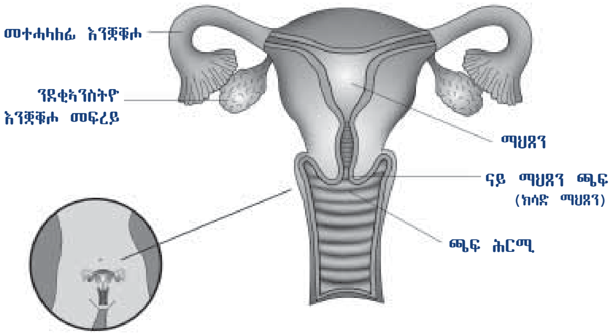

ማህጸን ዋህዮ መርመራ ንምታይ እዩ?

ናይ ማህጸን ጫፍ መንሽሮ ቅድሚ ምፍጣሩ በዙይ መርመራ መልክታ ክህብ ስለዝኽእል እዩ። ሓደሓደ ግዘ ናይ ማህጸን ጫፍ ዋህዮታት ካብ ጥዑይ ምዃን ናብ ጸገም ዘለዎ ኾይኑ ስለዝልወጥ እዩ። ካብቲ ማህጸን ጫፍ ናብ መንሽሮ ቅድሚ ምልዋጥ በቶም ዋህዮት ዘይልሙድ ኩነታት ክርኣይ ይኽእል።

ለማህጸን ጫፍ ነቀርሳ መንስሄው ምንድ ነው?

መብዛሕትኡ ናይ ማህጸን ጫፍ መንሽሮታት ዝፍጠር ብ HPV (human papillomavirus) ዝተብሃለ ቫይረስ ምትንካፍ ይኸውን። ካብ ልዕሊ 100 ዝኾኑ ዝተፈላለዩ ዓይነት HPV ቫይረስ ከምዘሎ እዩ። ኣሞንጎ እዚ ኦም ዓይነት ቫይረሳት ውሽጢ ክልቲኦም ኣብ ኣውስትራሊያ ንመብዛሕትኡ ናይ ማህጸን ጫፍ መንሽሮታት ምክንያት ንምዃኖም ይፍለጥ እዩ።

ናይ HPV ቫይረስ ብጣዕሚ ዝፍለጥ እዩ። መብዛሕትኡ ሕዝቢ (ካብ ሓሙሽተ ኣርባዕተ ሰባት) ናይ HPV ቫይረስ ኣብ እዋን ሕይወቶም ውሽጢ ክጋጥም ይኽእል።

መብዛሕትኡ ናይ HPV ቫይረስ ድሕሪ ቁሩብ ዓመታት ብባዕሉ ይጠፍእ እዩ። ሓደሓደ ግዘ'ድማ እቲ ቫይረስ ብስብነትኩም ውሽጢ ንብዙሕ ግዘ ክጸንሕ ስለዝኽእል እሞ ናብ ማህጸን ጫፍ መንሽሮ ክልወጥ ይኽእል። ብዙሕ ግዘ ክሳብ 10 ዓመታት ዝኸውን ክጸንሕ ይኽእል።

በብክልተ ዓመት ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ብምግባር እሞ HPV ቫይረስ ቅድሚ ናብ መንሽሮ ምልዋጡ በቲ ዋህዮ ለውጢታት እንተሃልዩ ንምፍላጥ ይኽኣል እዩ። ስለዙይ ሓልየት ጥዕናኽን ብጽቡቕ ከምዘሎን ኣድላይ እንተኾይኑ'ውን ሕክምና እንዳረኸብክን ጥዕናኽን ከምተሓለወ ንምርግጋጽ ንናይክን ሓኪም፣ ነርሲ ወይኻኣ ጥዕና ሠራተኛ ምህታት እዩ።

ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ዘድልዮ መን እዩ?

ዕድሚኣን ኣብሞንጎ 18 ዓመትን 70 ዓመት ንዘለዋ ደቂኣንስትዮ ኩለን እሞ ርክበ ስጋ ንዝፍጽማ በብክልተ ዓመት ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ክገብራ ኣለወን። ዋላ እኳዕ ናይ ርክበ ስጋ ዝገብራ ምስ በዓልቤተን እንተኾነ'ውን ኩልግዘ ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ክትገብራ ይግባእ።

ንማህጸነይ ከውጽእ መጥባሕታዊ ሕክምና እንተገበርኩስ (hysterectomy) እንታይ ይፍጠር?

ዝገበርክንኦ ናይ ማህጸን መጥባሕቲ ዓይነት እንተሃለወ'እውን፣ ሕጂ ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ከድልየክን ይኽእል እዩ። ብዝበለጸ እንታይ ከምዘድልየክን ንናትክን ሓኪም፣ ነርሲ ወይኻኣ ሓለዋ ጥዕና ሠራተኛ ኣዘራርባ።

ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ከመይ ከምዝካየድ?

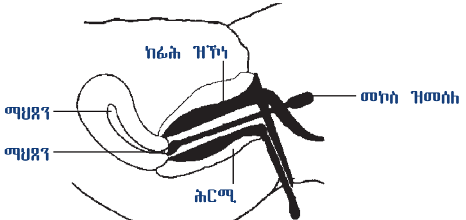

በዙይ እንታይ ከምዝፈጥር...

ሓኪም ነቲ ምርመራ ንምግባር ብመጀመርታ ብሕቑኣክን ክትድቅሳን ትሕቲ ሽምጢ ንዘሎ ክዳንክን ክተውጽኣ ትሕተታ።

ናይ ደቂኣንስታይ ሓኪም ክትኾነልክን ምሕታት ትኽእላ። ብድሕሪኡ ሓኪም ንናትኽን ሕርሚ ንምክፋት ዘግፍሕ መሳርሒ ብምጥቃም፤ እሞ ነቲ ማህጸን ጫፍ ብዝበለጸ ግልጺ ኾይኑ ክርኣይ ይኽኣል።

ንናትክን ማህጸን ቀስ ኣቢልካ ብንእሽተይ ብሩሽ ወይኻኣ መኮስ ዝመስል (ብንእሽተ ፕላስቲክ ወይኻኣ ስላእ እንጨይቲ) ጌርካ ንጣደሓደ ዋህዮታት ጸሪካ ምውሳድ። ስለዙይ ነቶም ዋህዮታት ብናይ መስትያት ፊልም መርኣይ ጌርካ ብናይ ማይክሮስኮፕ ምእንታን ክርኣይ ናብ ላቦራቶሪ ምልኣኽ ይኸውን።

እቱ ስሚዒት እንታይ ይመስል?

ሓደሓደ ግዘ ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ክተኻይድ ቁሩብ ክሕፍረካ ይኽእል። አስተውእላ፡ ሰባት ነዙይ መርመራ ብምግባር ናይ ማዕልታዊ ሥራሕ ስለዝኸውን ኣየሕፍሮምን እዩ።

እቲ ናይ ኣሰራርሓ ክይዲ ቁሩብ ዘይምቹው ይኸውን፣ የግዳስ ቃንዛ ሕማም የብሉን። ይኹን'ምበር ቃንዛ ሕማም እንተሃሚምክን ንናትክን ሓኪም፣ ነርሲ ወይኻኣ ንሓለዋ ጥዕና ሠራተኛ ቖልጢፍክን ምዝራብ።

ብዛዕባ እቲ ውጽኢት'ከ?

ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ክግበር እንከሎ ነቲ ውጽኢት መዓዝን ብከመይ ምርካብ ከምዝኽኣል ንሓኪም ምሕታት እዩ።

መብዛሕትኡ ውጽኢት ጸገም የብሉን

ናተይ መርመራ ውጽኢት ዘይጥዑይ እንተኾነ እንታይ ይግበር?

ናትኽን መርመራ ውጽኢት ጡዑይ እንተዘይኾይኑ፣ እዙይ ማለት መንሽሮ ኣለክን ማለት ኣይኾነን። መብዛሕትኡ እዋን ከምዚ ዓይነት ክፍጠር እንከሎ ቐኪል ከም ቁስሊ ጸገም ክነብረኽን ይኽእል እሞ ብባዕሉ ብተፈጥሮ ይጠፍእ እዩ።

ጓልኣንስትዮ ናይ ማህጸን ዋህዮ መርመራ ደጋጊመን ምግባር የድልየን እዩ። ሓደሓደ ዘይልሙድ ናይ ዋህዮታት ኩነታ ብፍሉይ ሰብሞያ ኣቢሉ ምክትታል ከምዘድሊ እዩ። ናትክን ዋህዮ ኩነታ ኣይኑ ጽቡቕ ንምዃኑ ምስ ሓኪም፣ ነርሲ ወይኻኣ ሓለዋ ጥዕና ብምዝርራብ ምርግጋጽ ይኸውን።